

Лозицький Максим Павлович
курсант 2-го курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Корогод Світлана Володимирівна
викладач кафедри кримінального
права та кримінології

ПРОБЛЕМА КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

На сьогоднішній день в Україні не перестає бути нагальною та всеохоплюючою проблема незаконного обігу наркотичних, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. З цією ж проблемою нерідко зустрічаються також і зарубіжні країни. Законодавчо закріплені норми в Кримінальному кодексі України (далі – ККУ) від 05.04.2001 діють не в повному обсязі через складну соціально-політичну і, перш за все, економічну кризу в державі, яка пережила й переживає непрості за свою історію роки. Актуальність проблеми боротьби з контрабандою полягає в тому, що вдосконалюється професіоналізм і організованість дій злочинних угруповань, незважаючи на всі вжиті заходи, збільшується нелегальне виробництво наркотичних засобів.

Контрабанда є основним детермінантом та формою розповсюдження наркотиків в Україні. Найчастіше незаконні партії наркотиків постачають з країн-вогнищ наркоіндустрії: Колумбія, Венесуела, Афганістан, Пакистан та інші.

Контрабанда як склад злочину розглядалася у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних учених: С.А. Гадойбоева, В.О. Владимірова, Ю.Г. Кісловського, М.П. Карпушина, О.М. Омельчука, О.В. Процюка, В.В. Сіленка та інші [2, с. 190].

Заборона контрабанди в Україні законодавчо закріплена у ККУ. В розділі XIII Особливої частини Кодексу існує кримінально-правова норма про контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів, передбачена статтею 305. Законодавець зазначив, що з об'єктивної сторони контрабанда полягає у незаконному переміщенні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів через митний

кордон України поза митним контролем або приховування від митного контролю. Із суб'єктивної сторони контрабанда вчиняється з виною у формі прямого умислу. Частина друга зазначеної статті передбачає відповідальність за вчинення контрабанди повторно або за попередньою змовою осіб. У частині третій передбачена особливо кваліфікуюча ознака – контрабанда, учинене організованою групою [7, с. 406-407].

Більшість держав СНД розділили контрабанду на два самостійних склади злочину. Суспільна небезпечність контрабанди наркотиків у Казахстані прирівняна до контрабанди зброї на рівні громадської безпеки, що відрізняє цей закон від національного, який визнав об'єктом цього злочину здоров'я населення [6, с. 236].

У КК Республіки Білорусь склад контрабанди закріплено у статті 228 розділу 25 «Злочини проти здійснення економічної діяльності». Законодавець Республіки Білорусь, на відміну від українського, розширив перелік кваліфікуючих ознак, вказавши в якості такого вчинення контрабанди особою, яка була раніше судима за цей злочин (ч. 3 ст. 228 КК Республіки Білорусь). Цікавим є визначення великого розміру у примітці до цієї статті: «... якщо вартість переміщених однією особою або групою осіб товарів і цінностей перевищує в дві тисячі разів розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на день скоєння злочину» [4, с. 681].

Попередня судимість особи за контрабанду наркотичних засобів і психотропних речовин не визнається кваліфікуючою ознакою в статті 229 КК Російської Федерації «Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх прекурсорів або аналогів, рослин, що містять наркотичні засоби, психотропні речовини або їх прекурсори, або їх частин, що містять наркотичні засоби, психотропні речовини або їх прекурсори, інструментів або обладнання, які перебувають під спеціальним контролем і використовуваних для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин» [3, с. 77-78].

Значний інтерес становлять кваліфікуючі ознаки статті 347 КК Китайської Народної Республіки: контрабанда, торгівля, перевезення, виробництво 1000 і більше грампіуму, 50 грамів більше героїну або метиламфетаміну або інших наркотиків у великій кількості; керівництво групою з контрабанди, торгівлі, перевезення, виробництва наркотиків; збройне прикриття контрабанди, торгівлі, перевезення, виробництва наркотиків; застосування насильства, опір слідству, затримання, арешту при обтяжуючих обставинах; участь в організованому міжнародному наркобізнесі. Особливо суворо караються використання, схилення неповнолітніх до контрабанди, торгівлі, перевезення, виробництва наркотиків або продаж наркотиків [1, с. 375].

У КК Японії (ст. 138) передбачено кримінальну відповідальність за ввезення таїнші дії щодоопію або приладів, що призначені для куріння опію, які вчиняються особами, що займаються митними справами. Якщо така особа ввозила або дозволяла ввозити опій або прилади, що призначені для його куріння, то вона карається позбавленням волі з примусовою фізичною працею на строк від одного року до десяти років[5, с. 84].

Для зменшення, мінімізації незаконного обігу наркотиків можна запропонувати наступні заходи:

1) посилення кримінальної відповідальності осіб, які вчинили передбачений ККУ злочин щодо обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів навіть у випадках, якщо немає кваліфікуючих ознак;

2) посилення контролю Державної прикордонної та Митної служб за ввезенням в країну певних речей, предметів, багажів;

3) подолання економічної кризи шляхом відновлення народного господарства і торгівельних зав'язків як в країні, так із іноземними державами.

Наркотики були, є і будуть тим соціальним злом, що є каталізатором злочинності. У підсумку можна зазначити, що кримінальне законодавство зарубіжних держав у сфері відповідальності за контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів формулюється по-різному, але в усіх законах цей злочин визнається як такий, що має значну небезпеку для суспільства.

Бібліографічні посилання:

1. Ахметшин Х.Б. Сучасне кримінальне законодавство КНР. Кримінальний кодекс КНР / Х. М. Ахметшин, Н. Х. Ахметшин, А. А. Петухов. М., 2001. С. 375-377.

2. Кричун Ю.А. «Аналіз зарубіжного кримінального законодавства про відповідальність за контрабанду наркотиків». *Науковий вісник ДДУВС*. 2017. № 4. с. 188-195.

3. Кубанцева С. П. Деякі аспекти боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів за кримінальним законодавством зарубіжних країн. *Журнал зарубіжного законодавства і порівняльного правознавства*. 2010. № 2. С. 77-87.

4. Лозовицька Г. П. Загальний порівняльно-правовий коментар та порівняльні таблиці кримінальних кодексів країн-учасників Співдружності незалежних держав (СНД) : в 2-х ч. / Г.П. Лозовицька. Саратов : [б. и.]. Ч. 2. 2002. 681 с.

5. Стрельцов Є. Л. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів: склад злочину : наук.практ. комент. / Є. Л. Стрельцов, А. М. Притула ; Одеса : Фенікс, 2012. 84 с.

6. Кримінальний кодекс Республіки Казахстан = TheKazakhpenalcode : Закон Респ. Казахстан от 16 июля 1997 г. № 167 с изм. и доп. на 1 авг. 2001 г. / предисл.И. И. Рогова. СПб. : Юрид. центр Пресс, 2002. 236 с.

7. Тацій В.Я., В.І. Борисов, В.І. Тютюгін «Кримінальне право України. Особлива частина» 2015 / 5-те видання/ Харків «Право». 680 с.

Марищенко Яна Сергіївна

курсант 2-го курсу факультету економіко-правової безпеки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Березняк Василь Сергійович

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧЕНІ СТ. 315 КК УКРАЇНИ, ВЧИНЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Сучасний період становлення української державності, характеризується всеосяжним підвищенням криміногенної ситуації, збільшенням відсотку злочинності, в тому числі пов'язані з проблемою незаконного наркообігу.

Якщо брати до уваги дані Українського науково-дослідного інституту судової психіатрії та наркології, то за останні декілька років в нашій країні відзначається щорічне зростання осіб, які вживають наркотичні засоби та перебувають на медичному обліку. Але беручи до уваги латентне вживання наркотичних засобів, то можна зробити висновок, що таких людей насправді набагато більше

Кримінальним кодексом України відповідальність за схилення до вживання наркотичних засобів закріплена статтею 315 ККУ [1]. Явище схилення є підвидом поширення наркоманії, а отже підвищує суспільну